

1.10.2020

VN/13685/2020

VN/13685/2020-STM-4

Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab
Läntinen Pitkätie 21-23E
20100 Turku

Valtionavustuksen myöntäminen lastensuojelun monialaiseen kehittämiseen vuosille 2020–2022

Hakemus

Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab on hakenut 1.6.2020 päivätyllä hakemuksella 996 000 euroa valtionavustusta Tuki oikeasta paikasta (TOP) Stöd från rätt plats Länsi-Suomen lastensuojelun monialainen vahvistaminen 2020–2022 -hankkeelle. Hankkeen osatoteuttajien ja sosiaali- ja terveysministeriön välinen neuvottelu pidettiin 30.6.2020. Hakemusta on täydennetty 25.6.2020 ja 24.8.2020 saapuneilla lisätiedoilla.

TOP-hanketta toteutetaan Varsinais-Suomen, Pohjanmaan ja Satakunnan maakunnissa. Hankkeen osatoteuttajat ovat hakemuksen mukaan sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos Oy, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA, Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC, Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö, Turun yliopiston sosiaalitieteiden laitoksen sosiaalityön oppiaine, Turun yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian toimialue ja Turun kaupungin hyvinvointitoimiala.

TOP-hankkeen päätavoite on kehittää erityisesti lastensuojelun sijaishuollossa olevien lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tukevia palveluja. Hankkeessa keskitytään lastensuojelussa sijaishuollon, koulun ja varhaiskasvatuksen sekä päihde- ja mielenterveyspalveluiden liittämistä asiakaslähtöiseen kehittämiseen. Hankkeen varsinaisen kohderyhmä koostuu kuntien lastensuojelun, koulu- ja sivistystoimen, lasten ja nuorten mielenterveyden ja riippuvuuksien sekä päihdehuollon ammattilaisista. Hankkeessa kehitettävien palvelujen hyödyn saajina ja välillisenä kohderyhmänä ovat lastensuojelun asiakkaina olevat lapset, joiden palvelut paranevat ja vastaavat paremmin heidän tarpeisiinsa.

Hanke tuottaa myös maakunnallista koordinaatiota systeemisen lastensuojelun kehittämiseksi, ja se toteutetaan yhteistoiminta-alueen maakunnallisena yhteistyönä. Maakunnilla on omat kehittämisen painopisteensä, mutta kehittämistyötä levitetään yhteisellä verkkoalustalla. Hankkeen toimenpiteet toteutetaan virtuaalisina etätapaamisina ja yhteisiä virtuaalisia työtiloja hyödyntäen. Hankkeessa järjestetään mm. työpajoja, koulutustilaisuuksia ja sijoitettujen nuorten kuulemistilaisuuksia ja toimitaan tiiviissä yhteistyössä muiden kehittämishankkeiden kanssa. Ruotsinkielinen sosiaalihuollon erityisasiantuntija tukee ruotsinkielistä toteutusta hankkeen työpaketeissa.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Oy Vasso Ab:lle hankeavustuksena yhteensä 966 880 euroa valtionavustusta lastensuojelun monialaiseen kehittämiseen seuraavasti:

- 177 158 euroa, joka tulee käytettäväksi, kun tämä päätös on allekirjoitettu,
- 394 861 euroa ehdollisena siten, että avustus on käytettävissä, mikäli eduskunta vahvistaa avustuksen perusteena olevan määrärahan esitetyn suuruisena valtion vuoden 2021 talousarviossa ja
- 394 861 euroa ehdollisena siten, että avustus on käytettävissä, mikäli eduskunta vahvistaa avustuksen perusteena olevan määrärahan esitetyn suuruisena valtion vuoden 2022 talousarviossa.

Ministeriö ilmoittaa erikseen vuosien 2021 ja 2022 talousarvioiden vahvistamisen jälkeen ehdollisen avustuksen tulosta käytettäväksi. Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.8.2020–31.12.2022 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehdoissa tarkemmin määriteltyihin hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.1.2023–30.4.2023.

TOP-hankkeessa haettiin avustusta Turun yliopiston sosiaalitieteiden laitoksen sosiaalityön oppiaineen toteuttamaan Lastensuojelun menetelmäkirjasto -työpakettiin, jonka tavoitteena on laatia sosiaalityön opiskelijoille ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöille menetelmäoppaita lastensuojelun keskeisistä menetelmistä. Valtionavustusta ei myönnetä Turun yliopiston toteuttamaan Lastensuojelun menetelmäkirjasto -työpaketin hankeosuuteen.

Avustuksella voidaan kattaa enintään kahdeksankymmentä prosenttia (80 %) toiminnan valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Avustusta saa käyttää avustuksen saajan (hankehallinnoija) toiminnan kustannuksiin sekä alla lueteltujen avustuksen käyttäjien (osatoteuttajat) toiminnan kustannuksiin (yhdessä ”hanketoimijat”). Kunkin osatoteuttajan kustannuksiin avustusta voidaan käyttää enintään alla mainittu enimmäismäärä.

<u>Osatoteuttaja</u>	<u>Avustuksen enimmäismäärä</u>
Pikassos Oy	200 600
SONet BOTNIA	167 680
Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området (FSKC)	38 016
Turun yliopistollinen keskussairaala, psykiatrian toimialue	104 306

Avustus maksetaan valtion talousarvionmomentilta 33.03.31.01 ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Avustuksen projektinumero on 5500M-SOTE.0002.

Perustelut

Vuosille 2020–2023 laaditun julkisen talouden suunnitelman mukaan sosiaali- ja terveystalouden kehittämiseen sekä muuhun sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan kehittämiseen on varattu yhteensä 420 miljoonan euron määräraha vuosille 2020–2022. Lastensuojelun monialainen kehittäminen on osa Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa, joka muilta osin toteutetaan pääasiassa osana Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa. Lastensuojelun kehittämiseen myönnettävän avustuksen määrä on enintään 2 miljoonaa euroa per vuosi. Vuosille 2021 ja 2022 avustus myönnetään ehdollisena edellyttäen, että eduskunta vahvistaa avustuksen perusteena olevan määrärahan valtion talousarvioon.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma on osa pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmaa, jonka tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen ja hyvinvoinnin vahvistaminen, eriarvoistumiskehityksen pysäyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten moniammatillisten palvelujen turvaaminen. Koska lastensuojelun asiakkaiden syrjäytymisvaara ja riski jäädä vaille koulutusta on huomattavan suuri, kehittämisohjelman rahoituksesta varataan osa lastensuojelun monialaiselle kehittämiselle.

Lastensuojelun kehittäminen toteutetaan erillisenä valtionavustushankkeena, jolla edistetään monialaista paikallista ja alueellista yhteistyötä lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten sosiaalisten, terveydellisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumiseksi. Lastensuojelun

kehittämishankkeet toimivat yhteistyössä Tulevaisuuden soite-keskus -kehittämishankkeiden kanssa, jotta lasten ja nuorten palveluista muodostuu ehjiä toiminnallisia kokonaisuuksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 25.3.2020 haettavana olevasta valtionavustuksesta. Haku oli kohdistettu lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten kanssa tehtävän monialaisen paikallisen ja alueellisen yhteistyön sekä heidän sosiaalisten, terveydellisten että sivistyksellisten oikeuksiensa toteutumisen edistämiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi hakuilmoitusta tarkentavan lisätiedotuksen 29.5.2020.

Lastensuojelun monialainen kehittämistyö organisoidaan viideksi alueelliseksi kehittämishankkeeksi yhteistoiminta-alueiden maantieteellisen aluejaon mukaisesti. Hankehallinnoijina toimivat hakuedellytykset täyttävät sosiaalialan osaamiskeskukset, jotka toteuttavat hankkeet yhdessä alueen maakuntien kanssa.

Avustuksen tavoitteena on panostaa lasten ja nuorten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseen monialaisesti yli hallinnonalarajojen. Erityisenä painopisteenä on taata lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten oikeus laadukkaaseen koulutukseen sekä yksilölliseen tukeen ja hoitoon varmistamalla systemaattinen yhteistoiminta lastensuojelun ja opetustoimen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kesken. Valtionavustushankkeen painopisteenä on monialaisen yhteistyön edistäminen, eikä sosiaalityön opiskelijoille ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöille tarkoitettua lastensuojelun menetelmäoppaiden ja oppimateriaalin tuotantoa nähdä keskeisenä tämän tavoitteen saavuttamisessa. Tämän vuoksi TOP-hankkeen Lastensuojelun menetelmäkirjasto -työpakettia ei rahoiteta.

Hakemuksia arvioitiin neljän arviointikriteerin avulla, joita olivat kattavuus, monialaisuus, konkreettisuus ja pitkäjänteinen vaikuttavuus. TOP-hanke kattaa maantieteellisesti kaikki yhteistoiminta-alueen maakunnat ja tavoittaa yhteistyöhön kattavasti lastensuojelun asiakkaana olevien lasten palvelut. Hankkeessa huomioidaan kattavasti lastensuojelun, psykiatrian, päihdepalveluiden sekä sivistystoimen yhteistyö. Painotuksissa on aluekohtaisia eroja. Myös kokemusasiantuntijat ja asiakkaiden osallisuuden rakentamisen merkitys on huomioitu hankehakemuksessa. Hankesuunnitelmassa on huomioitu keskeiset yhteistyöverkostot ja yhdyspinnat muuhun kehittämistyöhön.

Hankesuunnitelma konkretisoitui hakuprosessin aikana täydennysten ja yhteisen neuvottelun myötä. Konkretisoinnissa on kuitenkin alueellisia eroja. Pohjanmaan hankesuunnitelma jää abstraktille tasolle monialaisen työn konkreettisten kehittämissuunnitelmien osalta.

Hankkeen tavoitteena on luoda rakenteita monialaiselle yhteistyölle, joka osaltaan tukee pitkäjänteistä vaikuttavuutta. Hankkeessa myös kehitetään lastensuojelun arkeen sopivia työmenetelmiä ja -tapoja. Virtuaalisten koulutusten ja tapaamisten painotus voi olla riski hankkeen vaikuttavuudelle, sillä koulutuksen siirtymisessä osaksi arjen käytäntöjä on monia haasteita, jos ammattilaisen organisaatio ei tue tai mahdollista opittujen asioiden hyödyntämistä käytännön asiakastyössä.

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) ja valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Tarvittavat lisäselvitykset

Mikäli myönnetyn avustuksen määrä poikkeaa haetun avustuksen määrästä, hankehallinnoijan on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriöön hankkeen päivitetty talousarvio. Mikäli talousarvion muutokset vaikuttavat merkittävästi hankesuunnitelman toteutumiseen, tulee toimittaa myös päivitetty hankesuunnitelma. Päivitetty talousarvio ja hankesuunnitelma on toimitettava 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Lisäselvitykset tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon. Lähtöyksen yhteydessä tulee mainita päätöksen diaarinumero.

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella vuosittain kahdessa erässä. Avustuksen maksua tulee hakea maksatushakemuksella erikseen jaksoilta 1.1.–30.6. ja 1.7.–31.12. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä.

Tästä poiketen hankkeen viimeinen maksatushakemus toimitetaan viimeistään 30.6.2023. Hankkeen päättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Maksatushakemuksen liitteenä toimitetaan

- ote kirjanpidon pääkirjasta
- hankkeen tuloslaskelma
- talouden toteuma -lomake
- henkilöstökuluselvitys eli yhteenveto maksatusjaksolla maksetuista palkoista, sekä
- pääkirjanavain eli tarkempi selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi toimitetaan erikseen.

Maksatushakemusta tehtäessä tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Lounais-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa pyytää maksatuksiin liittyviä lisäselvityksiä.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, hanketoimijan tulee ottaa etukäteen yhteyttä Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytyt sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
- 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;
- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;
- 7) muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään myös samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset, jollei päätöksestä muuta ilmene. Hanketoimijoiden muun toiminnan tuotot eivät vaikuta avustuksen määrään.

Hallinnointikustannukset

Hankkeen hallinnointikustannukset voivat olla hankkeelle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa hanketta varten palkatuista henkilöistä aiheutuvat henkilöstökustannukset. Hankkeen henkilöstökustannuksiksi katsotaan myös hanketoimijoiden muiden työntekijöiden kustannuksia siltä osin kuin työpanos on kohdistunut hankkeelle. Hanketoimijoiden tulee osoittaa luotettavasti työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi avustettavaan toimintaan.

Avustettavassa toiminnassa työskentelevän henkilöstön työsuhde-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun vastaavissa tehtävissä toimivan henkilöstön työsuhte-etuuksia.

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakkoon lupa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksyminen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain hankkeen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu hanketoimijoiden omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpitokuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella.

Irtaimen omaisuuden kustannukset

Valtionavustuksella toteutettavat irtaimen omaisuuden hankinnat tulee toteuttaa viimeistään avustuksen käyttöajan puolivälissä. Myöhemmin tehdyt hankinnat katsotaan hyväksyttäväksi kustannuksiksi vain, mikäli ne ovat välttämättömiä ja mikäli sosiaali- ja terveysministeriö on etukäteen ilmoittanut hyväksyvänsä ne. Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään ilman eri selvitystä hankkeen työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Hankkeen raportoinnin kustannukset

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. 31.12.2022 jälkeen syntyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä vain, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyön sekä hanketta koskevan tilintarkastajan raportin kustannukset.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset)
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- työnhjouskustannukset ja koulutuskustannukset, jotka aiheutuvat sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5§:ssä tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 5 §:ssä tarkoitetusta kunnan tai muun työnantajan lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta.

Avustuksen käyttöä koskeva sopimus

Avustusta saa käyttää muun kuin hankehallinnoijan toiminnan tai hankkeen avustamiseen vain päätöksessä todetulla tavalla. Hankehallinnoijan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista kunkin osatoteuttajan kanssa. Hankehallinnoija on vastuussa avustuksen oikeasta käytöstä koko avustettavan hankekokonaisuuden osalta.

Sopimus avustuksen käytöstä tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään neljän (4) kuukauden kuluttua tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttäjäksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta.

Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Hanketoimijoiden tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016).

Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajilta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta joudutaan esimerkiksi sen luonteesta johtuen tekemään ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä ministeriölle.

Jos hanketoimija tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavarantoimittajan itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavarantoimittajan todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaisissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seurantaa.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettyä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että hanketoimija huolehtii vain työaikain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seurantaa.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisesti toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoisiin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

TOP-hankkeen toteutuksessa on huomioitava, että virtuaalisten tapaamisten toteutus ei voi olla hankkeen ainoa toteutusmuoto, vaan niiden ohella tulee toteuttaa kasvokkaisia tapaamisia ajankohtainen COVID-19-tilanne ja varotoimet huomioiden.

Lastensuojelun täydennyskoulutuksia, joiden aiheena on mm. myötätuntouupumus ja kriisityö ei rahoiteta tällä valtionavustuksella, sillä ne eivät vastaa lastensuojelun monialaisen kehittämisen tavoitteeseen.

Perhekeskustoimintamallin kehittämistyötä rahoitetaan Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmassa. Lastensuojelun monialaisen kehittämisen valtionavustuksella tehtävän kehittämistyön tulee keskittyä lastensuojelun asiakkaana olevien lasten tuen ja palveluiden kehittämiseen.

Avustuksen saajan tulee tehdä tiivistä yhteistyötä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen ja siihen sisältyvän lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisen sekä yhteistoiminta-alueiden VIP-verkoston ja mahdollisen osaamis- ja tukikeskuskehittämisen kanssa. Toteutetun kehittämistyön tulee kuitenkin ennen kaikkea keskittyä lastensuojelun asiakkaana olevien lasten palveluiden ja heille tarjottavan monialaisen tuen kehittämiseen.

Hankkeelle tulee perustaa ohjausryhmä. Sen kokoonpanossa tulee huomioida monialaisuuden toteutuminen siten, että ohjausryhmään kuuluu vähintään lastensuojelun, sivistystoimen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen sekä asiakasosallisuuden edustus. STM nimeää oman edustajan ohjausryhmään.

Hankkeeseen palkattavan koko yhteistoiminta-alueen kehittämisestä vastaavan koordinaattorin tulee osallistua Lastensuojelun monialainen kehittäminen hankkeiden viiden alueellisen koordinaattorin muodostamaan valtakunnalliseen kehittämisverkostoon.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien hanketoimijoiden tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Hallinnoija huolehtii siitä, että hankkeen aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Hanketoimijoiden on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin hanketoimijan muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hanketoimijoiden on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Hankeraportointi

Hankkeen etenemisestä tulee raportoida valtionhallinnon hankesalkkuun (hankesalkku.dvv.fi). Tämän päätöksen liitteenä on asiaa koskeva raportointiohje. Sosiaali- ja terveysministeriö voi ohjeistaa hankeraportoinnista vielä hankkeen edetessä.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Hankeavustus kohdentuu kehittämistyöhön, jossa voi ja tulee kiinnittää huomiota ajankohtaiseen tilanteeseen ja muutoksiin hankkeen toimintaympäristössä (esim. COVID-19 -kriisin jälkihoito). Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on

avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien osatoteuttajien osalta. Valtionavustus selvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta löytyvälle lomakkeelle.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen lopullisista kustannuksista yhteensä sekä kunkin toteuttajan osalta erikseen;
- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta toteuttajilta;

yli 200 000 euroa avustusta käyttäneiden hankkeiden osalta auktorisoidun tilintarkastajan raportti siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Lisäksi hankesalkkuun laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen keskeisistä tuloksista, pitkäjänteisestä vaikuttavuudesta, keskeisistä opituista asioista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä. Loppuraportointia voidaan ohjeistaa tarkemmin hankkeen edetessä.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintovirastoon osoitteella Lounais-Suomen aluehallintovirasto, PL 22, 20801 Turku.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Hankehallinnoijan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Hanketoimijat ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto voivat avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeen valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittäväälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään ministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Sisällöllisistä kysymyksistä vastaavina yhteyshenkilöinä sosiaali- ja terveysministeriössä toimivat neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala etunimi.sukunimi@stm.fi, +358 295 163 482 ja erityisasiantuntija Liisa Jokinen etunimi.sukunimi@stm.fi, +358 295 163 406

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteyshenkilönä toimii johtava asiantuntija Hanne Kalmari etunimi.sukunimi@thl.fi, +358 295 247 779

Hankehallinnoijan yhteyshenkilönä toimii sosiaalialan osaamiskeskus Oy Vasso Ab toimitusjohtaja Tapio Häyhtiö, etunimi.sukunimi@vasso.fi, +358 505 590 769

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteyshenkilönä maksatusasioissa toimii Jaana Jaakkola, ylitarkastaja, etunimi.sukunimi@avi.fi, +358 295 018 070 sekä Tuula Suvanto, ylitarkastaja, etunimi.sukunimi@avi.fi, + 358 295 018 055

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuonna 2020–2023 (13/2020).

Valtion talousarvio vuodelle 2020 (1546/2019 vp) ja siinä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Perhe- ja peruspalveluministeri


Krista Kiuru

Neuvotteleva virkamies


Susanna Hoikkala

Liitteet

Oikaisuvaatimusosoitus
Raportointiohje (hankesalkku)

Jakelu Oy Vasso Ab
Pikassos Oy
SONet BOTNIA
Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området (FSKC)
Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö
Turun yliopistollinen keskussairaala, psykiatrian toimialue
Turun kaupunki, Hyvinvointitoimiala
Turun yliopisto

Tiedoksi Erityisavustaja Lehtinen
Erityisavustaja Lindeberg
Hanne Kalmari, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Satu Seikkula, STM
Jaana Jaakkola, LSAVI
Tuula Suvanto, LSAVI

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Viranomainen

Asianosainen, joka katsoo, että valtionavustuspäätöksen tekemisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua sosiaali- ja terveysministeriöltä. Oikaisuvaatimuskirjelmä osoitetaan sosiaali- ja terveysministeriölle ja se on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon. Oikaisuvaatimuksen käsittelystä ei peritä maksua.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa valtionavustuspäätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Siinä on ilmoitettava

- oikaisua vaativan nimi ja kotikunta
- valtionavustuspäätös, johon haetaan oikaisua, miltä kohdin valtionavustuspäätökseen haetaan oikaisua, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla oikaisua vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisua vaativalle voidaan toimittaa.

Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisua vaativan, tämän laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- valtionavustuspäätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen perille

Sosiaali- ja terveysministeriölle osoitetun oikaisuvaatimuskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies osoitteeseen Ritarikatu 2B (Valtioneuvoston jakelukeskus) ma - pe klo 8.00-16.15. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostilla, telekopiona tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimuskirjelmä on jätettävä niin ajoissa että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivän ennen aukioloajan päättymistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön
postiosoite
käyntiosoite (asiakirjoja jätettäessä)
sähköpostiosoite
puhelinvaihe
telekopio

PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Ritarikatu 2B, 00170 Helsinki
kirjaamo@stm.fi
0295 16001
09 6980 709